

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ПРАВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА

на тему:

**«ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В
УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ»**

Виконав: здобувач 2 курсу, групи ПЗ-22м

Спеціальності 081 «Право»

Орленко К.П.

м. Дніпро
2024

АНОТАЦІЯ

Орленко К.П. Проблеми забезпечення екологічної безпеки в умовах сучасних збройних конфліктів

Роботу присвячено новітнім тенденціям щодо забезпечення екологічної безпеки в умовах збройних конфліктів, у тому числі забезпечення екологічної безпеки, як складової національної безпеки України. Здійснено аналіз правового регулювання охорони навколишнього природного середовища від ризиків, спричинених збройними конфліктами в світі та Україні та дослідження впливу збройних конфліктів на стан екологічної безпеки. У роботі висвітлювалися сутність та змістовні характеристики таких визначень, як екологічна безпека та збройний конфлікт у міжнародному гуманітарному праві. Проведено дослідження загального та особливого впливу збройних конфліктів на екологічну безпеку на підставі міжнародно-правового законодавства, нормативних актів ЄС та України. Звернуто увагу на питання екологічних наслідків збройних конфліктів у світі на прикладі війни у Перській затоці, війни у Югославії та у Сирії. У роботі висвітлені міжнародно-правові проблеми притягнення до відповідальності винних в екологічних злочинах під час збройних конфліктів.

Особливу увагу приділено питанню забезпечення екологічної безпеки під час збройного конфлікту в Україні. Підкреслюється думка, що сьогодні екологічна безпека становить одну з фундаментальних складових національної безпеки України. У зв'язку з цим підтримується пропозиція про оновлення законодавства про національну безпеку, зокрема у Законі України «Про національну безпеку» закріпити відповідні положення про стратегію екологічної безпеки.

Приклад екологічних наслідків війни в Україні має стати застереженням на майбутнє та допомогти сформуванню нової системи глобальної безпеки, яка має поширюватися не тільки на людство, а й на біосферу.

Ключові слова: екологічна безпека, екоцид, збройний конфлікт, відповідальність за екологічну шкоду, міжнародне гуманітарне право, екологічна політика.

SUMMARY

Orlenko K.P. Problems of Ensuring Environmental Safety in the Conditions of Contemporary Armed Conflicts.

The work is devoted to the latest trends in ensuring environmental security in the conditions of armed conflicts, including ensuring environmental security as a component of Ukraine's national security. An analysis of the legal regulation of environmental protection against risks caused by armed conflicts in the world and in Ukraine and a study of the impact of armed conflicts on the state of environmental security was carried out. The work highlighted the essence and meaningful characteristics of such definitions as environmental security and armed conflict in international humanitarian law. A study of the general and special impact of armed conflicts on environmental security was conducted on the basis of international legal legislation, EU and Ukrainian regulations. Attention is drawn to the issue of environmental consequences of armed conflicts in the world using the example of the war in the Persian Gulf, the war in Yugoslavia and Syria. The work highlights the international legal problems of prosecuting those guilty of environmental crimes during armed conflicts.

Special attention is paid to the issue of ensuring environmental safety during the armed conflict in Ukraine. The opinion is emphasized that today environmental security is one of the fundamental components of Ukraine's national security. In this regard, the proposal to update the legislation on national security is supported, in particular, to enshrine relevant provisions on the environmental security strategy in the Law of Ukraine "On National Security".

The example of the ecological consequences of the war in Ukraine should serve as a warning for the future and help to form a new system of global security, which should extend not only to humanity, but also to the biosphere.

Key words: environmental security, ecocide, armed conflict, responsibility for environmental damage, international humanitarian law, environmental policy.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА» ТА «ЗБРОЙНИЙ КОНФЛІКТ».....	12
1.1. Сутність та змістовні характеристики поняття екологічна безпека.....	12
1.2. Поняття збройного конфлікту в міжнародному гуманітарному праві..	21
РОЗДІЛ 2	
ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ.....	32
2.1. Збройні конфлікти у сучасному світі.....	32
2.2. Екологія і війна в Україні.....	42
РОЗДІЛ 3	
ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА В СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ПЕРІОД ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	52
3.1. Забезпечення екологічної безпеки в період збройних конфліктів відповідно до норм міжнародного права.....	52
3.2. Правове регулювання екологічної безпеки в період збройних конфліктів в національному законодавстві України.....	65
3.3. Проблеми забезпечення екологічної безпеки в юридичній практиці ЄС та Ради Європи.....	71
РОЗДІЛ 4	
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ШКОДУ ДОВКІЛЛЮ В ПЕРІОД ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	81
4.1. Міжнародно-правові проблеми притягнення до відповідальності винних в екологічних злочинах.....	81

4.2. Відповідальність за школу довкілля України, спричинену збройною агресією Росії.....	88
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	100
ДОДАТКИ.....	114